

2. Пархоменко В. Облік резерву сумнівних боргів // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. - № 6. – с. 8-9.
3. Рындя А. Бухгалтерський учет сомнительной и безнадежной задолженности // Налоги и бухгалтерський учет. – 2005. - №82(849). – с. 30.
4. Сумнівна та безнадійна заборгованості. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2003. – 180 с.

К.е.н. Зінченко О.В.

Міжгалузевого інституту управління

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗАГОТІВЛІ МОЛОЧНОЇ СИРОВИНИ

Враховуючи масовий та безперервний характер молокопереробного виробництва, оперативний (поточний) контроль має ефективнішу функцію в управлінні запасами, оскільки сприяє щоденному встановленню резервів їх використання у ході виробничого процесу. Проведення такого контролю покладається на керівників структурних та виробничих підрозділів і здійснюється за даними технологічних приладів та лічильників.

Узагальнення такого контролю виконують спеціалісти бухгалтерської служби, за показниками внутрішньогосподарського обліку відображених у первинних документах. На цьому етапі значна увага приділяється удосконаленню внутрішньогосподарського контролю, в організації якого існує дублювання і паралелізм, а також відсутня чітка координація дій контролюючих. Зазвичай в організації внутрішньогосподарського контролю відсутнє єдине методичне керівництво, результати контролю слабо використовуються у оперативному регулюванні виробництва, для цього необхідно значно покращити побудову оперативного (щоденного) контролю.

Важливими об'єктами внутрішньогосподарського контролю є: виробничі підрозділи – виробництво, філії, цехи, ділянки, незавершене виробництво; склади та комори виробничих запасів; непромислові та допоміжні господарства та їх ділянки; об'єкти капітального будівництва, матеріали та устаткування для капітального будівництва; грошові, фінансово-розрахункові банківські операції та їх активи.

Оперативно-технічний контроль на молокопереробних підприємствах здійснюється за: кількісно-якісним надходженням та наявністю на підприємстві виробничих запасів; оформленням первинних документів руху запасів; аналітичним обліком на складах; за станом складського та нормативного господарства (його спеціалізації, забезпеченості ваговимірювальними приладами) та забезпечення належного зберігання виробничих запасів. Цей вид контролю здійснюється виробничими підрозділами та функціональними службами підприємства.

Перелік показників поточного бухгалтерського контролю встановлюється головним бухгалтером підприємства. Показники визначають з урахуванням виробничих та господарських особливостей об'єкта контролю та затверджуються керівником підприємства. Найважливішими показниками щоденного контролю головним бухгалтером є:

- організація пропускнуго режиму підприємства у частині дотримання контролю руху виробничих запасів;
- оприбуткування у день надходження виробничих запасів на територію підприємства та складання документів в присутності осіб, які доставили вантаж;
- оформлення комерційних актів та інших документів про розбіжності чи пошкодження виробничих запасів тотожно з супровідними документами та своєчасне подання позовів;
- відпуск запасів відповідно встановленого порядку у виробничі підрозділи та належного оформлення документів їх руху;
- раціональне витрачання та належне зберігання недешевих матеріалів (ванілін, барвники, ароматизатори, наповнювачі) призначених для виробництва молочної продукції;
- дотримання норм витрат, відпуску виробничих запасів відповідно документації на їх передачу виробничим підрозділам;
- оформлення документів на позаплановий рух виробничих запасів;
- застосування спеціалізованих відповідно до особливостей галузі форм первинних документів, які затверджені підприємством та належне їх оформлення;
- дотримання прийнятого документообігу між бухгалтерією та виробничими підрозділами підприємства та перевірка їх обробки.

Для оперативного контролю важливе значення має наявність необхідних нормативних документів, якими встановлюється визначений порядок управління як для окремих об'єктів, так й у цілому по підприємству. Ці документи регламентують права, обов'язки, відповідальність посадових працівників. Цей вид контролю своєчасно запобігає неефективному використанню виробничих запасів, та виявляє порушення в оформленні облікових документів та інших операцій. Організація і здійснення на молокопереробних підприємствах поточного контролю за діяльністю управління з активною участю бухгалтерського апарату надасть змогу підвищити контрольні функції обліку. Колективний контроль підвищує ефективність та посилює виховну функцію.

Напрями удосконалення організації та методики внутрішньогосподарського контролю дають змогу:

- визначати шляхи та методи удосконалення обліку виробничих запасів стосовно вимог роботи підприємства;
- встановити взаємозв'язок стандартів обліку запасів із стандартами виробництва, іншими ланками обліку та службами підприємств за їх посадовими обов'язками;
- визначити максимальні показники для забезпечення потреб управління інформацією про хід контролю за виробничими процесами;

- підвищення достовірності та оперативності обліку і контролю із застосуванням автоматизованих засобів;
- надавати управлінню достовірну обліково-економічну інформацію про стан та використання виробничих запасів.

На деяких досліджених молокопереробних підприємствах стан організації оперативного контролю тільки частково відповідає вищеназаним принципам. На шести досліджених молокопереробних підприємствах, на ЗАТ „Перший Київський молочний завод” розроблені посадові інструкції, що регламентують порядок ведення контролю. На жодному з підприємств не встановлені та не застосовують схеми контролю норм. Тільки на ЗАТ „Перший Київський молочний завод” є спеціалісти, які відповідають за контроль роботи майстрів, бригадирів, технологів, працівників лабораторії. На решті підприємствах ці функції виконують безпосередньо працівники виробництва, що ставить під сумнів дійсний стан справ. Тільки на двох досліджених підприємствах результати контролю частково використовують для проведення оперативного аналізу. На молокопереробних підприємствах спостерігається також певна невідповідність вимогам стану контролю за проведенням нормування, оскільки організація оперативного контролю норм та нормативів є частковою.

З метою удосконалення оперативного контролю використання виробничих запасів пропонується методика за ходом технологічного процесу на підставі нормативного методу обліку витрат в частині витрачання сировини.

Технологія молокопереробного виробництва визначає існування облікованих (документована заміна матеріалів, зміна норм, брак) та розрахованих відхилень від норм. При їх визначенні застосовують метод документування, попередні розрахунки за фактичною рецептурою та метод наступних розрахунків за даними інвентаризацій. Організація документування відхилень включає забезпечення документами всіх виробничих операцій. обов'язковим є також виявлення відхилень від норм та встановлення причин і відповідальних за ці відхилення.

У виробничих цехах встановлення розраховуваних і обліковуваних відхилень забезпечується за даними первинної технологічної та облікової документації. Найважливішими документами є “Акт переробки молока”, “Виробничий акт-звіт про використану сировину та вироблену готову продукцію”, “Технологічні журнали”.

Обліковуваними відхиленнями молокопереробки є відхилення за рахунок зміни норм витрат сировини, внаслідок заміни компонентів при виготовленні молочної продукції (допоміжних та основних матеріалів). Заміна компонентів оформляється спеціальними сигнальними документами та за дозволом керівництва.